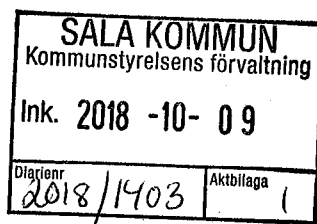

Vård och omsorg

Tvätteri

BAKGRUND

Arbetsmarknadsenheten (AME), via Håkan Reuterwall, har fått i uppdrag av socialchef att undersöka förutsättningarna för att öppna kommunalt tvätteri, som skulle kunna tillhandahålla tvättservice för kommunens verksamheter. I första hand skulle tvätteriet rikta sig mot vård och omsorg, exempelvis tvätt av personal- och brukarkläder, men skulle på sikt kunna utökas till att bistå fler kommunala verksamheter med service. Lokalen som för närvarande inrymmer Karla snickeri är planerad att byggas om till sommaren 2018, varpå det vore lämpligt att planera för tvätteriet innan ombyggnationen om både snickeriet och tvätteriet kan inrymmas i samma lokal men i avskilda delar. Likt Karla snickeri, och andra verksamheter inom AME, skulle tvätteriet kunna ge arbetstillfällen till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

SYFTE

Syftet med tvätteriet är att skapa sociala och ekonomiska vinster för kommunen. Detta uppnås genom avlastning för omvårdnadspersonal, möjligheter att skapa övergångar från bidragsberoende till självförsörjning samt arbetstillfällen och meningsfullhet i vardagen för personer som hamnat utanför arbetsmarknaden.

TVÄTTERI

Det finns inga specifika kompetenskrav för att arbeta i ett tvätteri. Det kan därför vara en arbetsmöjlighet för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, beroende på bristfällig skolunderbyggnad och har problem med insteg på arbetsmarknaden. Det kan fungera som en ingång till arbetsmarknaden, särskilt för personer med bristande språkkunskaper i svenska. Detta eftersom arbetet i första hand är praktiskt, även om det ger goda förutsättningar för att träna sig i språket tillsammans med personalen. Arbetet ger mervärde även i andra aspekter, inte minst sociala. Exempelvis kan det leda till en bättre självkänsla att få arbeta och bidra till samhället, men även att barn ser sina föräldrar gå till ett arbete om dagarna.

Om ett tvätteri öppnas i Sala skulle personalen kunna komplettera arbetet med studier inom SFI, och samtidigt praktisera studierna i arbetet. Förhoppningen är att kunna tillhandahålla tillfälliga anställningar för dessa personer, som ett led i att komma närmare arbetsmarknaden. Det kan innebära kontrakt om ca 12 månader. För att verksamheten effektivt ska kunna fortlöpa behöver givetvis en del av personalen vara fast anställd med syfte att behålla kompetens i verksamheten. Att bemanna tvätteriet skulle vara enkelt, då personer står i kö hos AME till flera verksamheter. Tvätteriet skulle uppskattningsvis kunna bestå av 20 anställda, varav ungefär hälften heltid och hälften visstid. Utöver dessa behöver det även rekryteras en arbetsledare för verksamheten. Med en sådan bemanning skulle tvätteriet kunna tillgodose service åt kommunens samtliga brukar- och

Vård och omsorg

personalkläder. SKL Kommentus utarbetar för närvarande ett ramavtal för yrkeskläder inom vård och omsorg¹, som kan tänkas vara relevant vid inköp av personalkläder.

Med tanke på arbetsförmedlingens prognoser för brister på vårdpersonal² (se även bilaga 1) kan tvätteriet vara ett led i att frigöra tid för vårdpersonalen, vilket kan bidra till att Salas omvårdnadssituation förbättras. Tvätteripersonalen skapar sig erfarenhet inom servicearbete, vilket också potentiellt skulle kunna leda till ett framtida arbete inom vården. Sett ur vårdpersonalens perspektiv kan det även vara mer stimulerande att få fokusera på arbetsuppgifter som är mer förankrade i professionen (omvårdnad).

I ett större perspektiv kan ett kommunalt tvätterier även minska sårbarheten i kommunens verksamhet och skapa bättre förutsättningar i krissituationer, då verksamheten blir mindre beroende av externa aktörer. Detta är kommunen ålagd att ta hänsyn till³, inte minst med tanke på att det "säkerhetspolitiska läget har försämrats i Sveriges närområde och i Europa"⁴.

KONKURRENS OCH SAMVERKAN

I de boenden som kommunen driver idag ingår tvätt av brukarkläder, som en del av omvårdnadspersonalens arbetsuppgifter. Om tvätteriet istället skulle sköta detta skulle det inte vara tal om någon konkurrens, utan snarare en omfördelning av kommunens arbetsuppgifter. Detsamma gäller i de fall verksamheterna köper in personalkläder som tvättas på plats. Det som däremot skulle kunna ha konkurrenspåverkan är tvätt av kläder för mottagare av hemtjänst, där det idag delvis hanteras av LOV-företag. Att tvätta dessa kläder i ett kommunalt tvätterier skulle därmed vara problematiskt och föreslås därför ej hänvisas till tvätteriet. Vad som istället skulle kunna vara lyckosamt är om personer som arbetar en viss tid inom tvätteriet ser en möjlig karriärväg i att söka anställning hos LOV-företagen (när tjänster utlyses), varpå ett samarbete mellan dessa verksamheter skulle vara gynnsamt.

ANDRA KOMMUNER

Kommunala tvätterier finns i ett flertal andra kommuner, som är lyckade både socialt och ekonomiskt. AME har besökt kommunala tvätterier i Askersund, Kumla och Karlskoga för en bättre insyn i hur verksamheterna bedrivs. Några viktiga iakttagelser som gjorts är exempelvis 1) att tvätterier är relativt enkelt att bedriva, 2) att tvätterier leder till sociala och ekonomiska vinster för kommunen och 3) att det är fördelaktigt att anpassa lokalen i förväg för tvätterier (istället för att planera tvätteriet i en redan befintlig lokal).

¹ <https://www.skllkommentus.se/inkopscentral/ramavtal/forbrukning-administration-och-kontor1/yrkesklader-och-skor-2016-2/> hämtat 180322

² <https://www.arbetsformedlingen.se/For-arbetssookande/Yrke-och-framtid/Yrkeskompassen.html#/yrkesprognos/5321> hämtat 180322

³ 1 kap 1§ Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

⁴ Försvarsdepartementet. (2017). Motståndskraft - inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021-2025 (s.17).

Vård och omsorg

Kumla kommuns tvätteri bistår vård och omsorgsverksamhet med tvätt av brukar- och personalkläder. Kommunen är invånarmässigt lik Sala (ca 21 500 invånare) och får hjälp från tvätteriet med ca 100 ton tvätt per år.

I Askersunds kommun bistår tvätteriet med service "uteslutande åt socialförvaltningens olika enheter med tvätt av sängkläder och personliga kläder från brukare och särskilda boenden. Vi tvättar även kommunens personalkläder"⁵.

Karlskoga kommuns tvätteri riktar sig i första hand till hemtjänsten (brukar- och personalkläder), men tvättar även åt några enstaka särskilda boenden. Kommunen gör en årlig besparing på ca 2 miljoner kronor jämfört med när tvätten sköttes av extern aktör.

EKONOMISKA VINSTER

När det gäller AMEs verksamheter betalar staten stora delar av lönen, varpå övergången från bidragstagande till arbetstagande ger stora direkta besparingar för kommunen om ett tvätteri kan startas. Ett kommunalt tvätteri skulle uppskattningsvis kosta 2 814 050 kr per år (se kalkyl, bilaga 2). Nuvarande kostnader för kommunens tvätt uppgår till 2 550 000 kr per år, men därutöver uppgår försörjningsstöd för 20 personer till ca 2 000 000 kr per år.

Ett kommunalt tvätteri skulle därmed ge kommunen en årlig besparing på ca 1,7 miljoner kronor. Givetvis innebär uppstart av tvätteri en initial kostnad (ca 3 miljoner kronor), men det skulle på två år täckas upp av besparingarna.

Slutligen är den uppskattade kostnaden för nuvarande arbetstid som personalen använder för att tvätta kläder i de särskilda boendena ca 7 miljoner kronor per år, och även om det inte kan räknas som monetär besparing kan delar av kostnaden omvandlas till investering i verksamhetens kvalitet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att kommunstyrelsen beslutar uppdra till Vård och omsorg om start av tvätteri

⁵ <http://www.askersund.se/naringsliv-och-arbete/ame---arbetsmarknadsenheten/tvatterri-ame.html> hämtat 180322

SALA KOMMUN	
Kommunstyrelsens förvaltning	
Ink. 2018 -10- 09	
Diarie nr 2018/1403	Aktbilaga 2

Preliminär kalkyl

NULÄGE

	Årskostnad
Kostnader för hyr/tvätt (2017)	2 550 000
Vård och Omsorg	
	Antal individer
Försörjningsstöd	20 2 000 000
Summa	4 550 000

Uppskattad årlig personalkostnad för tvätt på särskilda boenden (5% av arbetstiden)	6 950 000
---	------------------

KALKYL TVÄTTERI

	Antal	Kostnad	Totalsumma
Tvättmaskiner personaltvätt	2	300 000	600 000
Tvättmaskiner, brukartvätt	6	30 000	180 000
Torktumlare	8	20 000	160 000
Strykstation	3	110 000	330 000
Övriga inventarier			1 200 000
Personalkläder, inköp och utbyte 1/3 vart 3e år			500 000
Initial Investeringskostnad			2 970 000

	Antal	Kostnad	Årskostnad
Personal, arbetsledare, inkl po-pålägg	1	30000	544 050
Personal arb.markn. 25 % av lön (Övrig lönekostnad via AF 75 %)	20	5000	1 200 000
Uppskattad lokalhyra, 1/3 av kostnad (Tre verksamheter delar på den totala hyreskostnaden)			500 000
<u>Övriga driftskostnader</u>			
Avskrivningar (10 år)			300 000
Förbrukningsmtrl, uppskattad summa			150 000
El/värme/vatten, uppskattad summa			120 000
Summa			2 814 050

ÅRLIG BESPARING

Nuvarande kostnader	4 550 000
Uppskattade kostnader kommunalt tvätteri	- 2 814 050
Summa	1 735 950